

Předmět: Makroekonomie 1

Monika Horáková

ADAPT UTB: **A**daptabilní, **D**igitální, **A**gilní,
Progresivní, **T**ransformace UTB ve Zlíně
reg. č. NPO_UTB_MSMT-16585/2022

Studijní program: Sportovní management

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Cíl předmětu

Makroekonomie 1 v návaznosti na semestrální kurz Mikroekonomie 1 je disciplína, která tvoří organickou součást vytváření celkového obecného základu studia speciálních ekonomických disciplín ve vyšších ročnících bakalářské, ale i magisterské přípravy. Hlavním cílem výuky je obeznámit studenty v současnosti s velmi významnou vědní disciplínou, ekonomikou. Důraz je položen na národohospodářskou dimenzi analýzy forem a faktorů rozvoje národních ekonomik a na aktualizaci mezinárodních souvislostí hospodářského vývoje.

Obsah

1. Úvod do studia makroekonomie; Základní charakteristika tělesné kultury a začlenění sportu
2. Měření produktu a důchodů
3. Makroekonomická rovnováha, AS-AD model, výdajový model s multiplikátory
4. IS-LM model
5. Trh peněz
6. Měření cenové hladiny, inflace
7. Nezaměstnanost, vztah nezaměstnanosti a inflace
8. Ekonomický růst a hospodářský cyklus; Investice do sportu
9. Mezinárodní finanční trhy, měnové kurzy
10. Monetární politika
11. Fiskální politika a institucionální podpora sportu
12. Mezinárodní obchod a platební bilance
13. Mezinárodní souvislosti rozvoje české ekonomiky; Mezinárodní sportovní organizace a rozvoj sportu

1. Úvod do studia makroekonomie; Základní charakteristika tělesné kultury a začlenění sportu

Základní pojmy

- ✓ Makroekonomické agregáty
- ✓ Produkt v běžných cenách
- ✓ Produkt ve stálých cenách
- ✓ Inflace
- ✓ Implicitní cenový deflátor
- ✓ Nezaměstnanost
- ✓ Platební bilance
- ✓ Běžný účet platební bilance
- ✓ Magický čtyřúhelník
- ✓ Makroekonomické stabilizační politiky
- ✓ Injekce a úniky z ekonomiky
- ✓ Systém tělesné kultury
- ✓ Tělesná kultury a vztahy v národním hospodářství
- ✓ Historický vývoj ekonomického myšlení

1. Úvod do studia makroekonomie; Základní charakteristika tělesné kultury a začlenění sportu

Analytická část

Seznamte se s definicemi základních makroekonomických ukazatelů, jak je definuje ČSÚ (viz excel soubor „[Hlavní makroekonomické ukazatele | ČSÚ](#)“ na webu www.czso.cz)

Z následující Tab. z ČSÚ definujte ukazatele potřebné pro sestavení magického čtyřúhelníku:

UKAZATEL	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Meziroční růst/pokles HDP (%) (%, stálé ceny 2015)	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,5	3,5
Průměrná roční míra inflace (%)	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8
Meziroční růst/pokles reálné mzdy (%)	3,7	4,2	5,9	5,0	1,4	¹⁾ 1,0
Obecná míra nezaměstnanosti (%)	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	2,8
Průměrný kurz koruny vůči euru	27,03	26,33	25,64	25,67	26,44	25,65
Saldo běžného účtu platební bilance k HDP (%)	1,8	1,5	0,4	0,3	2,0	-0,8
Saldo hospodaření sektoru vládních institucí k HDP (%)	0,7	1,5	0,9	0,3	-5,8	-5,1

¹⁾ předběžné údaje

ČSÚ, 2023. *Hlavní makroekonomické ukazatele. cit. 31.5. 2023* Dostupné z https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr

1. Úvod do studia makroekonomie; Základní charakteristika tělesné kultury a začlenění sportu

Praktická část

V ekonomice byl vytvořen nominální hrubý domácí produkt v hodnotě 4 235 mld. Určete hodnotu reálného HDP za předpokladu, že hodnota implicitního cenového deflátoru je 1,1 %.

Uvažujte případ otevřené ekonomiky s charakteristikou: výdaje vlády na nákup statků a služeb 800 mld., spotřeba domácností 1 200 mld., úspory 450 mld., daně 330 mld., import 790 mld., export 1 020 mld., investice 1 600 mld.

Kolik tvoří injekce a úniky z dané ekonomiky?

Vyjmenujte 3 subsystémy tělesné kultury a určete, zda se jedná o ziskový/neziskový sektor národního hospodářství. (viz Hobza, V. , Rektořík, J. a kol., s. 22-23)

1. Úvod do studia makroekonomie;

Základní charakteristika tělesné kultury a začlenění sportu

Test pravda/nepravda

1. Ekonom s liberálními názory by pravděpodobně doporučoval stimulovat vývoz domácí ekonomiky prostřednictvím subvencí vývozců.
2. Za nejvýznamnější dílo anglického ekonoma J. M. Keynesa je pokládána „Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz“ vydaná roku 1936.
3. Potenciální produkt představuje takovou úroveň produktu, při které jsou plně využity všechny výrobní faktory a ekonomika je v dlouhodobé rovnováze.
4. Severní Korea je příkladem tradičního ekonomického systému.
5. Otevřená ekonomika zahrnuje 3 ekonomické subjekty – domácnosti, firmy, stát.
6. Nástrojem makroekonomické stabilizační politiky není důchodová politika.
7. Agregátní poptávka zachycuje nepřímo úměrný vztah mezi cenovou hladinou a výší reálného produktu.
8. Nominální produkt je očištěný reálný produkt od cenových změn.
9. ČR a Slovensko jsou otevřené ekonomiky, které patří do eurozóny.
10. Obchodní bilance měří ziskovost všech podnikatelů na území ČR.

2. Měření produktu a důchodů

Základní pojmy

- ✓ Produkt reálný a nominální
- ✓ Hrubý domácí produkt
- ✓ Hrubý národní produkt
- ✓ Metody výpočtu produktu
- ✓ Hrubá přidaná hodnota
- ✓ Mezipotřeba (meziprodukce)
- ✓ Národní důchod
- ✓ Osobní důchod
- ✓ Disponibilní důchod
- ✓ Alternativní ukazatele výkonnosti ekonomiky

2. Měření produktu a důchodů

Analytická část

Najděte v makroekonomické predikci MFČR metody výpočtu a dílčí složky pro výpočet GDP (HDP).

Jaký je rozdíl mezi reálným a nominálním GDP? Jaký je referenční(výchozí) rok?

Za jaké období je GDP nejčastěji sledováno?

2. Měření produktu a důchodů

Praktická část

Doplňte označení v tabulce a vysvětlete, co znamenají jednotlivé položky:

- ✓ Čistý export (NX)
- ✓ Hrubý domácí produkt (GDP)
- Jakou metodu jste při výpočtu GDP použili?
- ✓ Čistý domácí produkt (NDP)
- ✓ Čisté investice (I_N)
- ✓ Disponibilní důchod (YD)
- ✓ Úspory domácností (S)

Položka	mld. Kč	označení
Spotřebitelské výdaje domácností	600	
Přímé daně	400	
Transferové platby	250	
Export	240	
Import	220	
Vládní výdaje na statky a služby	200	
Hrubé investice	150	
Amortizace	60	

2. Měření produktu a důchodů

Praktická část

Ekonomika ČR v roce 2020 vytvořila finální produkci v hodnotě 11 500 000 mil. Kč s hrubou přidanou hodnotou 4 500 000 mil. Kč, dotace na produkty činili (minus) – 75 000 mil. Kč, daně z produktů činily 450 000 mil. Kč. Vypočítejte:

- ✓ Mezispotřebu
- ✓ GDP

Česká ekonomika vytvořila GDP o celkové hodnotě 4 900 000 mil. Kč, saldo prvotních důchodů dosáhlo (minus) -320 000 mil. Kč a spotřeba fixního kapitálu byla 860 000 mil. Kč. Vypočítejte:

- ✓ GNI (hrubý národní důchod)
- ✓ NNI (čistý národní důchod)
- ✓ NDP (čistý domácí produkt)

2. Měření produktu a důchodů

Test pravda/nepravda

1. Nominální produkt je v cenách sledovaného roku.
2. Hrubá přidaná hodnota tvoří hlavní část produktové metody výpočtu HDP.
3. Územní princip výpočtu produktu je charakteristický pro hrubý národní produkt.
4. Pokud export je nižší než import, bude nominální produkt větší než reálný produkt.
5. Ve třísektorové ekonomice je export vždy vyšší než import.
6. Česká republika a Slovensko jsou v „eurozóně“.
7. Konečná spotřeba výdajové metody ukazuje výši spotřeby domácností v dané ekonomice.
8. Výdajová metoda výpočtu produktu vychází z užití vyrobených produktů.
9. Disponibilní důchod je očištěný národní důchod od přímých daní.
10. Net Economic Welfare (Čisté ekonomické bohatství) používá OSN pro měření, jak daná země přispívá hospodářskou výkonností ke zdravému a dlouhému životu, obecné vzdělanosti a životní úrovni obyvatelstva

3. Makroekonomická rovnováha, AS-AD model, výdajový model s multiplikátory

Základní pojmy

- ✓ Agregovaná nabídka a poptávka
- ✓ Spotřební funkce
- ✓ Autonomní a indukovaná spotřeba
- ✓ Úsporová funkce
- ✓ Paradox spořivosti
- ✓ Investice
- ✓ Investiční a výdajový multiplikátor
- ✓ Keynesiánská model důchod-výdaje

3. Makroekonomická rovnováha, AS-AD model, výdajový model s multiplikátory

Analytická část

Prostudujte grafy spotřeby a úspor z makroekonomické predikce MFČR. Porovnejte vývoj spotřeby domácností a hrubých investic v jednotlivých letech. Najděte vliv krizí v daných letech. Jak se promítl vliv jednotlivých krizí na spotřebě domácností a na investicích?

3. Makroekonomická rovnováha, AS-AD model, výdajový model s multiplikátory

Praktická část

Uvažujte následující spotřební funkci: $C = 7200 + 0,82YD$

- ✓ Určete rovnici příslušné funkce úspor.
- ✓ Určete výši důchodu, při kterém budou při uvedeném charakteru spotřeby nulové úspory.

Dvousektorová uzavřená ekonomika, kdy absolutní velikost GDP je 3 800 mld. Kč, výdaje na spotřebu činí 2 850 mld. Kč a hrubé investice 950 mld. Kč. Firma produkující stavební materiály se rozhodla postavit nové sklady, které předpokládají investici v hodnotě 700 mil. Kč.

Vypočítejte:

- ✓ hodnotu průměrného sklonu ke spotřebě a úsporám.
- ✓ dopad uvažované situace na velikost agregátního produktu za předpokladu, že mezní sklon k úsporám je 0,25.

3. Makroekonomická rovnováha, AS-AD model, výdajový model s multiplikátory

Test pravda/nepravda

1. Grafické znázornění vztahu mezi spotřebními výdaji a disponibilním důchodem se nazývá spotřební funkce.
2. Předpoklad keynesovské teorie modelu důchod-výdaje vychází z přeměny úspor na investice.
3. Autonomní spotřeba je část spotřebních výdajů závislá na úrovni důchodu.
4. Paradox spořivosti nám říká, že úspory jsou pro ekonomiku jako celek z krátkodobého pohledu nežádoucí.
5. Klasický model makroekonomické rovnováhy předpokládá, že ceny jsou pružné nejenom v dlouhém období, ale i v krátkém období.
6. Sklon křivky agregátních výdajů AE v otevřené ekonomice je závislý na velikosti autonomních složek – autonomní spotřeby, investice, vládní výdaje a autonomní čistý export.
7. Dlouhodobá agregátní nabídka (LRAS) je konstruována při potenciálním produktu.
8. V případě dvousektorové ekonomiky lze z hodnoty mezního sklonu ke spotřebě vypočítat investiční multiplikátor.
9. Multiplikační účinek transferových plateb je vyšší než účinek vládních výdajů.
10. Zvýšení indukovaných daní zvyšuje hodnotu produktu.

4. Model IS-LM

Základní pojmy

- ✓ Předpoklady modelu IS-LM
- ✓ Křivka IS
- ✓ Křivka LM
- ✓ Expanzivní a restriktivní fiskální politika
- ✓ Expanzivní a restriktivní monetární politika
- ✓ Past likvidity
- ✓ Vytěšňovací efekt soukromých investic

4. Model IS-LM

Praktická část

Uvažujte případ třísektorové ekonomiky, která je charakteristická spotřební funkcí ve tvaru $C = 320 + 0,8Y$, plánované investice jsou v hodnotě 390 mld. Kč, výše vládních výdajů činí 240 mld. Kč.

- ✓ Vypočítejte výši rovnovážného důchodu.
- ✓ Zakreslete do keynesiánského modelu důchod-výdaje.
- ✓ Zakreslete vypočítaný rovnovážný důchod do modelu IS-LM při úrokové míře 4 %.
- ✓ Určete hodnotu injekcí a úniků pro tuto ekonomiku.

4. Model IS-LM

Praktická část

Uvažujte případ třísektorové ekonomiky, kde dílčí komponenty agregátních výdajů nesou následující hodnoty: autonomní investice 340 mld., autonomní spotřeba 280 mld. při mezním sklonu ke spotřebě 0,75, hodnota vládních nákupů 200 mld.

- ✓ Vypočítejte hodnotu rovnovážného produktu a zakreslete do výdajového modelu. (bez vlivu indukovaných daní)
- ✓ Zakreslete rovnovážný produkt do modelu IS-LM při úrokové míře 4,1 %.
- ✓ Vypočítejte, jaký dopad na rovnovážný produkt bude mít zvýšení vládních výdajů v hodnotě 30 mld. (bez vlivu indukovaných daní)
- ✓ Zakreslete vytěšňovací efekt tohoto vládního opatření do modelu IS-LM.
- ✓ Vypočítejte, jaký dopad na rovnovážný produkt by mělo stejné zvýšení vládních výdajů o 30 mld. v případě vlivu důchodové sazby daně 20 %.

4. Model IS-LM

Test pravda/nepravda

1. Jednoduchý výdajový model a model IS-LM jsou určeny pro krátké období.
2. Model IS-LM je určený pro otevřenou ekonomiku.
3. Křivka LM představuje kombinace reálného důchodu a úrokové míry, při kterých je trh peněz a ostatních aktiv v rovnováze.
4. Expanzivní monetární politika způsobí v modelu IS-LM zvýšení reálného produktu a snížení rovnovážné úrokové míry.
5. Čím vyšší citlivost poptávky po penězích na úrokovou míru, tím bude křivka IS plošší.
6. Zvýšení vládních výdajů a investic změní sklon křivky IS.
7. V případě zvýšení mezního sklonu ke spotřebě se zvýší hodnota reálného produktu (ceteris paribus).
8. Vytěsňovací efekt souvisí se snížením transferových plateb, který zvyšuje úrokovou míru a vytěsňuje soukromé investice.
9. Snížení nabídky peněz centrální bankou (ceteris paribus) bude mít za následek v modelu IS-LM snížení reálného produktu a zvýšení úrokové míry.
10. Multiplikační účinek výdajového multiplikátoru je vyšší při zavedení indukovaných daní.

5. Trh peněz

Základní pojmy

- ✓ Historický vývoj peněz
- ✓ Peněžní agregáty
- ✓ Peněžní trh
- ✓ Jednoduchý depozitní multiplikátor
- ✓ Peněžní multiplikátor
- ✓ Monetární báze
- ✓ Depozita
- ✓ Rovnice směny
- ✓ Bankovní systém

5. Trh peněz

Analytická část

Z níže uvedené tabulky ČNB vypočítejte podíl oběživa v roce 2021 a v době ekonomického rozmachu v roce 2015. Liší se významně podíl oběživa?

Období	UK1	UK2	UK3	UK4	UK5	UK6	UK7	UK8
	1. M1 - Oběživo	2. M1 - Jednodenní vklady	3. M1 - Celkem	4. M2 - Vklady s dohodnutou splatností do 2 let	5. M2 - Vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců	6. M2 - Celkem	7. M3 - Obchodovatelné nástroje	8. M3 - Celkem
31.12.2021	691175,1	4365936,6	5057111,6	286864,4	198038,8	5542014,8	68976,8	5610991,7
31.12.2020	668055,4	4129681	4797736,5	175768,9	206233,2	5179738,6	75506	5255244,6
31.12.2019	598914,7	3531260	4130174,7	346359,4	203788,5	4680322,5	99072,8	4779395,3
31.12.2018	571189,3	3387441	3958630,3	217626,2	197338,5	4373595	120070,6	4493665,6
31.12.2017	548344,8	3225011,9	3773356,7	159320,4	207230,8	4139907,9	86982,6	4226890,6
31.12.2016	514294,8	2908391,5	3422686,3	165798,8	224420,4	3812905,5	17293,1	3830198,6
31.12.2015	467054,9	2634108	3101162,9	209387,6	267442,3	3577992,8	17497,8	3595490,6

ČNB > Statistika > Měnová a finanční statistika > Data harmonizované měnové statistiky > A4. Peněžní agregáty a protipoložky Zdroj: http://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/harm_stat_data/index.html#A

5. Trh peněz

Praktická část

Uvažujte případ malé otevřené ekonomiky, kde na peněžním trhu jsou bankovní rezervy v hodnotě 280 mld., hotovostní oběhivo v hodnotě 340 mld., výše vkladů 80 mld. a výše povinných minimálních rezerv bude 10 %. Vypočítejte:

- ✓ Monetární bázi
- ✓ Jednoduchý depozitní multiplikátor
- ✓ Peněžní multiplikátor
- ✓ Hodnotu peněžní nabídky pomocí multiplikátoru

Která rovnice odráží vztah nominálního produktu a množství peněz v ekonomice?

Zapište její tvar a určete:

- ✓ Na čem závisí nepřímo úměrně cenová hladina?
- ✓ Na čem závisí přímo úměrně množství peněz v oběhu?
- ✓ Na čem závisí nepřímo úměrně nominální produkt?

5. Trh peněz

Test pravda/nepravda

1. V současné době hodnota peněz není podložena zlatem.
2. Centrální banka ČR je závislá na rozhodnutích vlády.
3. Rychlost obratu peněz udává, kolik koupí a prodejů zprostředkuje v určitém období jedna banka.
4. Z rovnice směny lze odvodit, že cenová hladina závisí nepřímo úměrně na objemu nominálního produktu.
5. Peněžní agregát M1 obsahuje hotovostní peníze v oběhu.
6. Změna nabídky (MS) po penězích při stejné úrokové sazbě (i) je způsobena změnou monetární politiky centrální banky.
7. Levné peníze jsou peníze s nízkou úrokovou sazbou.
8. Aktivní operací komerčních bank je přijímání vkladů.
9. Barter od 21. století neexistuje.
10. Klíčová refinanční sazba ČNB se označuje „Diskontní sazba“.

6. Měření cenové hladiny, inflace

Základní pojmy

- ✓ Inflace
- ✓ Deflace
- ✓ Desinflace
- ✓ Index spotřebitelských cen
- ✓ Index cen výrobců
- ✓ Implicitní cenový deflátor
- ✓ Harmonizovaný index spotřebitelských cen
- ✓ Nabídková a poptávková inflace
- ✓ Mírná, pádivá a hyperinflace
- ✓ Skrytá a blokováná inflace
- ✓ Anticipovaná a neanticipovaná inflace
- ✓ Cílování inflace
- ✓ Prognózování inflace

6. Měření cenové hladiny, inflace

Analytická část

Na ČNB zjistěte predikci vývoje inflace a inflační cíl v ČR.

Zjistěte ze statistik ČSÚ, jaká je aktuální míra inflace v ČR a porovnejte vývoj v jednotlivých letech.

Ve kterých letech se inflace nejvíce blížila inflačnímu cíli?

Překročila inflace v posledních letech inflační pásmo?

6. Měření cenové hladiny, inflace

Praktická část

Dopočítejte chybějící údaje do tabulky.

- ✓ Určete velikost indexu spotřebitelských cen (CPI).
- ✓ Vypočítejte míru inflace ve zjednodušeném spotřebitelském koši.
- ✓ O jaký typ inflace se jedná?

Položka	Množství	Základní období		Běžné období	
		Cena	Výdaje	Cena	Výdaje
Potraviny a nealko nápoje	12	10		11	
Oděvy	10	5		4	
Bydlení	17	15		17	
Zdraví	3	6		6	
Doprava	7	8		7	
Vzdělávání	2	3		3	
Stravování a ubytování	6	8		9	
Σ					

6. Měření cenové hladiny, inflace

Test pravda/nepravda

1. Index cen výrobců zahrnuje ceny všech statků, z nichž je složen GDP.
2. Potlačená inflace znamená, že statistický úřad nesprávně interpretoval informace z ekonomiky.
3. Pojem pádivá (cválající) inflace rozumíme, že tempo růstu výroby zaostává za tempem růstu cen, peníze tak ztrácejí svou kupní sílu, inflace je nad 10 %.
4. V případě, že došlo k růstu cenové hladině v důsledku růstu cen vstupů, mluvíme o nákladové inflaci.
5. Důvodem poptávkové inflace mohou být levné úvěry.
6. Desinflace je záporná míra inflace.
7. Inflace snižuje kupní sílu peněz.
8. Eurostat využívá k výpočtu míry inflace harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP).
9. Prognózu inflace zveřejňuje ČSÚ každý měsíc.
10. Inflace znevýhodňuje věřitele.

7. Nezaměstnanost, vztah nezaměstnanosti a inflace

Základní pojmy

- ✓ Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
- ✓ Zaměstnanost
- ✓ Nezaměstnanost
- ✓ Výběrové šetření pracovních sil
- ✓ Obecná míra nezaměstnanosti
- ✓ Podíl nezaměstnaných na celkové populaci 15-64 let
- ✓ Frikční, sezónní, strukturální a cyklická nezaměstnanost
- ✓ Přirozená míra nezaměstnanosti
- ✓ Phillipsova křivka
- ✓ Beveridgeova křivka
- ✓ Okunův zákon
- ✓ Minimální a zaručená mzda

7. Nezaměstnanost, vztah nezaměstnanosti a inflace

Analytická část

Navštivte stránky českého statistického úřadu v části „Veřejná databáze“ sekce „Statistiky – Zaměstnanost, nezaměstnanost“

(<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky#katalog=30853>).

Vyhledejte data a porovnejte:

- ✓ Zaměstnanost v jednotlivých krajích;
- ✓ Zaměstnanost v jednotlivých sektorech národního hospodářství;
- ✓ Zaměstnanost ženy vs. muži;
- ✓ Nezaměstnanost dle věkových skupin a vzdělání.

Vyhledejte na Eurostatu, jak se vyvíjí míra obecná nezaměstnanosti v ČR a v jednotlivých státech EU?

Který stát EU dosahuje nejvyšších a nejnižších hodnot?

7. Nezaměstnanost, vztah nezaměstnanosti a inflace

Praktická část

Z údajů v tabulce vypočítejte míru nezaměstnanosti v ČR pro rok 2016, 2017, 2018 a 2019.

Populace 15 – 64 let	2016	2017	2018	2019
Zaměstnaní v NH (v tis. osob)	5138,6	5221,6	5293,8	5387,2
Nezaměstnaní (v tis. osob)	211,4	155,5	121,6	153,9

Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze- Statistiky – Zaměstnanost, nezaměstnanost – Základní charakteristiky ekonomického postavení obyvatelstva ve věku 15 a více let (leden 2020) <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky#katalog=30853>

Nakreslete Beveridgeovu křivku pro data v tabulce. Zakreslete ideální Beveridgeovu křivku při hodnotě 4 %. Vyznačte, o jaký typ nezaměstnanosti se pravděpodobně jednalo v daných letech.

Ukazatel/rok	2010	2015	2020
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (v tis.)	5 250	5 300	5 400
Volná pracovní místa (v tis.)	33	100	320
Podíl nezaměstnaných osob (%)	7	6,1	4,1

7. Nezaměstnanost, vztah nezaměstnanosti a inflace

Test pravda/nepravda

1. Krátkodobá a dlouhodobá Phillipsova křivka má stejný tvar.
2. Přirozená míra nezaměstnanosti souvisí s dlouhodobou rovnováhou ekonomiky, kdy nedochází k inflačním tlakům
3. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo zahrnuje pouze zaměstnance firem a institucí.
4. Okunův zákon interpretuje vztah mezi HDP a nezaměstnaností.
5. Frikční nezaměstnanost označuje přechod z jednoho zaměstnání do druhého se stejnou nebo podobnou kvalifikací.
6. Metodika výběrového šetření pracovních sil započítává do míry nezaměstnanosti neaktivní obyvatelstvo.
7. Podpora malého a středního podnikání pomáhá ke snížení míry nezaměstnanosti.
8. Zvyšování podpory v nezaměstnanosti přispívá ke snižování schodku státního rozpočtu.
9. Minimální mzda v ČR má za posledních 5 let stagnující charakter.

8. Ekonomický růst a hospodářský cyklus; Investice do sportu

Základní pojmy

- ✓ Koeficient růstu produktu
- ✓ Tempo růstu produktu
- ✓ Zdroje ekonomického růstu
- ✓ Extenzivní a intenzivní zdroje
- ✓ Bludný kruh nerozvinutosti
- ✓ Potenciální produkt
- ✓ Mezera produktu
- ✓ Inflační mezera
- ✓ Stagflace a slumpflace
- ✓ Hospodářský cyklus a jeho fáze
- ✓ Kitchinovy, Juglarovy a Kuznetzovy cykly
- ✓ Teorie související s výkyvy hospodářského cyklu
- ✓ Investiční multiplikátor a akcelerátor

8. Ekonomický růst a hospodářský cyklus; Investice do sportu

Analytická část

V makroekonomické predikci MFČR (leden 2023 nebo novější) vypočítejte koeficient růstu a tempo růstu české ekonomiky pro roky 2017 - 2021.

Využijte data Eurostatu a porovnejte aktuální vývoj reálného GDP (%) v ČR a státech EU v posledním zveřejněném roce. Kdo vykazoval nejvyšší a nejnižší hodnoty růstu GDP?

8. Ekonomický růst a hospodářský cyklus; Investice do sportu

Praktická část

Uvažujte případ jednoduché dvousektorové ekonomiky. Vypočítejte, o kolik se zvýší GDP oproti předešlému roku v případě, že domácí investor investuje do výstavby nové sportovní haly v 400 mil. korun a mezní sklon ke spotřebě je 0,73.

Graficky znázorněte v modelu AS-AD situaci, kdy v roce 2000 ekonomika dosahovala potenciálního produktu 2 400 mld. Kč při cenové hladině 1,0. V roce 2001 došlo k recesi ekonomiky způsobenou prudkým nárůstem cen ropy, což vyvolalo růst cenové hladiny na 1,1 a reálná hodnota produkce se propadla na 2 160 mld. Kč. O jaký typ inflace se jednalo?

8. Ekonomický růst a hospodářský cyklus; Investice do sportu

Test pravda/nepravda

1. Ekonomická síla je absolutní velikost finálního reálného produktu (GNP), bez ohledu na počet obyvatel.
2. Konjunktura je bod, ve kterém skutečný produkt dosahuje maxima.
3. Extenzivním ekonomickým růstem je zvyšování kvalifikace pracovníků, využívání kvalitnějších přírodních zdrojů, rozvojem je technická úroveň fixního kapitálu.
4. Recese u hospodářského cyklu znamená dlouhodobý a hluboký pokles.
5. Juglarovy cykly jsou krátkodobé cykly, 36 – 40 měsíců a jsou spojeny s vlivem sezónních událostí.
6. Autonomní investice jsou součástí investičních výdajů, které nezávisí na velikosti reálného produktu.
7. Keynesiánská teorie hospodářského cyklu je založena na výkyvech v celkové agregátní nabídce v krátkém období
8. Mezi injekce podporující ekonomický růst lze řadit vládní výdaje, investice a dovoz.
9. Pokles výstupu při zvýšení cenové hladiny se nazývá stagflace.
10. Rozdíl mezi potenciálním produktem ekonomiky a skutečným produktem se nazývá produkční mezera..

9. Mezinárodní finanční trhy, měnové kurzy

Základní pojmy

- ✓ Formy mezinárodního trhu peněz
- ✓ Valuty a devizy
- ✓ Měnová parita
- ✓ Nominální a reálný měnový kurz
- ✓ Faktory ovlivňující měnový kurz
- ✓ Apreciace a depreciace
- ✓ Revalvace a devalvace
- ✓ Absolutní a relativní parita kupní síly
- ✓ Systémy měnových kurzů
- ✓ Burzy cenných papírů
- ✓ Mezinárodní organizace podporující mezinárodní finanční stabilitu

9. Mezinárodní finanční trhy, měnové kurzy

Analytická část

Navštivte kurzovní lístek ČNB (www.cnb.cz) a vyhledejte kurz české koruny k hlavním světovým měnám (USD a EUR). Porovnejte s hodnotami na www.kurzy.cz

Vyberte 10 měn z kurzovního lístku ČNB a vypište zkratky měn. Vypište aktuální kurz vůči české koruně k dnešnímu datu a k začátku tohoto měsíce. Zhodnoťte, jaký vývoj (apreciace/depreciace) měla česká koruna vůči Vaším vybraným měnám. [ČNB - kurzy devizových trhů](#)

Navštivte stránku Pražské burzy cenných papírů <http://www.pse.cz/>. U kterého titulu je aktuálně nejvyšší objem obchodů? Které akcie jsou obchodovány na Prime Marketu?

9. Mezinárodní finanční trhy, měnové kurzy

Praktická část

Vypočítejte kurz české koruny k euru v paritě kupní síly (PPP).

Položka spotřebního koše	Cena za jednotku v ČR (v CZK)	Cena za jednotku v EU (v EUR)	Spotřeba jednotek v ČR	Spotřeba jednotek v EU
Maso (kg)	130	15	35	25
Oblečení (ks)	2000	50	4	3
Knihy (ks)	450	20	5	3

Graficky znázorněte původní rovnováhu na devizovém trhu CZK a EUR na rovnovážném kurzu 26 CZK/EUR. Zakreslete změnu na tomto peněžním trhu v případě, že ČNB bude intervenovat na devizových trzích proti posilování české koruny.

9. Mezinárodní finanční trhy, měnové kurzy

Test pravda/nepravda

1. Jestliže se měnový kurz amerického dolaru a japonského jenu změní ze 140 JPY/USD na 150 JPY/USD, došlo k apreciaci dolaru.
2. Měnové kurzy jsou určeny Mezinárodním měnovým fondem.
3. Valuty jsou pohledávky znějící na cizí měnu a v cizí měně splatné.
4. Devalvace je jednorázové umělé zhodnocení měny vůči všem ostatním měnám.
5. Kryptoměny nejsou regulovány Českou národní bankou.
6. Procentuální změna cenových hladin odráží procentuální změnu měnového kurzu dle relativní verze parity kupní síly.
7. Posilování kurzu domácí měny (ceteris paribus) způsobuje zvýšení vývozu a snížení dovozu.
8. Absolutní verze teorie parity kupní síly (PKS) odpovídá rovnosti nominálního měnového kurzu a poměru domácí ku zahraniční cenové hladině.
9. ČR se zařazuje do systému fixních měnových kurzů.
10. Reálný měnový kurz určuje poměr, ve kterém se směňují statky jedné země za statky druhé země.

10. Monetární politika

Základní pojmy

- ✓ Přímé a nepřímé nástroje monetární politiky
- ✓ Bezprostřední a konečné cíle monetární politiky
- ✓ Úroková míra
- ✓ Povinné minimální rezervy
- ✓ Monetární báze a měnová zásoba
- ✓ Expanzivní a restriktivní monetární politika
- ✓ Účinky monetární politiky
- ✓ Monetarismus
- ✓ Transmisní mechanismus
- ✓ Past likvidity
- ✓ Dilema centrální banky
- ✓ Evropská centrální banka

10. Monetární politika

Analytická část

Navštivte stránky ČNB (www.cnb.cz):

- ✓ Jaký je stanoven inflační cíl na rok 2023?
- ✓ Vyjmenujte základní úrokové sazby a zjistěte jejich výši.

Zhodnoťte vývoj monetární politiky a jejich měnově-politických nástrojů v posledních 10 letech – vývoj měnového kurzu CZK/EUR, dosahování inflačního cíle a vývoj základních úrokových sazeb.

Jakou monetární politiku provádí ČNB v roce 2022 vzhledem k nastavení úrokových sazeb?

10. Monetární politika

Praktická část

Graficky ilustrujte každou z uvažovaných situací původní rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou na peněžním trhu, která byla ovlivněna následujícími skutečnostmi:

- ✓ Centrální banka snížila 2T repo sazbu.
- ✓ Centrální banka zvýšila požadavky na povinné minimální rezervy.

Předpokládejte, že se jedná o rovnováhu na peněžním trhu. Graficky, pomocí nabídky a poptávky, znázorněte situaci restriktivní monetární politiky v případě, že poptávka po penězích se nemění.

10. Monetární politika

Test pravda/nepravda

1. Bezprostředním cílem monetární politiky je ovlivňování AS a AD.
2. Povinné minimální rezervy jsou nástrojem centrální banky, který má za úkol ovlivňovat množství peněz v ekonomice.
3. V případě, že centrální banka odkupuje cenné papíry, tak se jedná o restriktivní monetární politiku.
4. Za uskutečňování peněžní a úvěrové politiky v ČR nese odpovědnost vláda ČR.
5. Pokud existuje nezaměstnanost a nevyužité výrobní kapacity, bude důsledkem krátkodobé restriktivní monetární politiky pokles reálného produktu a zaměstnanosti.
6. Povinné minimální rezervy stanovené centrální bankou pro komerční banky slouží především ke zvýšení likvidity a stability bank.
7. Repo tendr a 2T Repo sazba je hlavní měnový nástroj a sazba.
8. Na rubu české koruny je český lev.
9. Základní měnový režim centrální banky ČR využívá cílování měnové zásoby.
10. Kvantitativní uvolňování peněz může vést (za podmínek ceteris paribus) k ekonomickému růstu.

11. Fiskální politika a institucionální podpora sportu

Základní pojmy

- ✓ Veřejné finance
- ✓ Státní rozpočet (kapitola 333 Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy)
- ✓ Bezprostřední a konečné cíle fiskální politiky
- ✓ Příjmy, výdaje a výsledek státního rozpočtu
- ✓ Diskreční opatření a vestavěné stabilizátory
- ✓ Expanzivní a restriktivní fiskální politika
- ✓ Transferové platby a mandatorní výdaje
- ✓ Národní dotace na podporu sportovních odvětví
- ✓ Multiplikátor vládních výdajů, transferových plateb a daňový
- ✓ Financování deficitu státního rozpočtu
- ✓ Státní a vládní dluh
- ✓ Maastrichtská fiskální kritéria
- ✓ Vytěšňovací efekt
- ✓ Lafferova křivka

11. Fiskální politika a institucionální podpora sportu

Analytická část

- ✓ S jakým konkrétním výsledkem skončil státní rozpočet v minulém roce? (schodek – vyrovnaný – přebytkový) Jaký je plán na letošní rok?
- ✓ Zjistěte aktuální plnění pokladny od začátku roku do státního rozpočtu ČR. Porovnejte s předcházejícím rokem, ve kterém měsíci byl nejvyšší nárůst salda?
- ✓ Navštivte stránky www.mfcr.cz a nastudujte si aktuální státní dluh ČR (vysvětlete rozdíl státní a vládní dluh).
- ✓ Odlište saldo a dluh vládního sektoru z níže uvedených tabulek Fiskálního výhledu MFČR. Jaké hodnoty by neměla překračovat tato fiskální Maastrichtská kritéria?

11. Fiskální politika a institucionální podpora sportu

Praktická část

Uvažujte případ třísektorové uzavřené ekonomiky, která je charakteristická následujícími údaji: spotřební funkce $C = 280 + 0,72Y$, plánované investice $I = 310$ mld., vládní výdaje na nákup statků a služeb $G = 160$ mld.

- ✓ Vypočítejte velikost výdajového multiplikátoru. (bez vlivu indukovaných daní)
- ✓ Vypočítejte hodnotu rovnovážné produkce. Zakreslete do modelu 45° (model multiplikátoru viz přednáška 3. „Model AS-AD, multiplikátory“)
- ✓ Jak by se změnila hodnota rovnovážného produktu v případě zvýšení vládních výdajů na MŠMT s cílem podpořit výstavbu sportovišť $\Delta G = + 30$ mld. Zakreslete do původního grafu.

Graficky znázorněte na trhu nabídky a poptávky krátkodobý účinek situace, kdy při nedostatečném využití výrobních faktorů, parlament schválí zvýšení vládních investic do tělesné kultury (ITK). Určete o jaké vstupy a výstupy v případě investic do IKT se jedná. (výstup měřitelný/neměřitelný) viz Hobza, V., Rejzinger J. a kol. s. 101)

11. Fiskální politika a institucionální podpora sportu

Test pravda/nepravda

1. Nachází-li se ekonomika v recesi, může stát důslednou fiskální restrikcí oživit ekonomický chod země.
2. Deficit státního rozpočtu způsobuje snížení reálného HDP v krátkém období.
3. Zvýšený schodek státního rozpočtu je projevem expanzivní fiskální politiky a má v krátkém období vliv na pokles HDP.
4. V případě, že parlament schválí přebytkový státní rozpočet (zvýšení příjmů oproti předchozímu roku), jedná se o restriktivní fiskální politiku.
5. Zvýšení transferových plateb se projeví ve vyšším přírůstku produktu než zvýšení vládních výdajů.
6. Jestliže se ekonomika nachází pod hranicí svých produkčních možností, restriktivní fiskální politika (ceteris paribus) bude mít za následek pokles cenové hladiny a snížení úrovně produktu.
7. Maastrichtská fiskální kritéria zahrnují státní dluh a státní výdaje.
8. Státní rozpočet je přijímán ve formě usnesení vlády a je členěn na kapitoly.
9. Zavedení daně z tučných jídel patří mezi automatické stabilizátory.
10. Jestliže je výstup ekonomiky pod potenciálním produktem, zvýšení mandatorních výdajů (ceteris paribus) povede ke zvýšení HDP.

12. Mezinárodní obchod a platební bilance

Základní pojmy

- ✓ Absolutní a komparativní výhody
- ✓ Nástroje vnější měnové a obchodní politiky
- ✓ Protekcionismus
- ✓ Celní politika, kvóty
- ✓ Platební bilance
- ✓ Export a import
- ✓ Obchodní bilance
- ✓ J-křivka
- ✓ Výkonová bilance
- ✓ Devizové rezervy

12. Mezinárodní obchod a platební bilance

Analytická část

- ✓ Na internetu vyhledejte, se kterými zeměmi nejvíce ČR obchoduje (vývoz, dovoz).
- ✓ Jaký je hlavní vývozní a dovozní artikl ČR?
- ✓ Jak se vyvíjí obchodní bilance ČR v posledních 5 letech v hlavním dovozním/vývozním artiklu?
- ✓ Jaký je význam obchodní bilance v rámci celkové platební bilance ČR?

12. Mezinárodní obchod a platební bilance

Praktická část

Určete hodnotu alternativních nákladů pro jednotlivé země a produkty.
U kterých výrobků a u které země jsou nižší alternativní náklady?

Výrobek	Počet h / 1 ks výrobku		Počet vyrobených výrobků za 1 h	
	Taiwan	USA	Taiwan	USA
kola	4 h	5 h		
motocykly	20 h	18 h		
Alternativní náklady produkce				
	Taiwan		USA	
na 1 kolo				
na 1 motocykl				

Uvažujte případ malé průmyslově orientované otevřené ekonomiky. Graficky znázorněte situaci na agregovaném trhu, kdy domácí stát produkuje nižší než rovnovážné množství produkce a stát uvalí dovozní clo na veškerou dováženou ocel. Stát se tímto zásahem přiblíží k rovnovážnému stavu.

12. Mezinárodní obchod a platební bilance

Test pravda/nepravda

1. Pokud export je nižší než import, bude platební bilance státu záporná.
2. Pokud země vyrábí všechny statky produktivněji než ostatní země, zahraniční obchod pro ni nebude výhodný.
3. Účinkem cel je, že podporují neefektivní tuzemskou výrobu.
4. ČR je členem EU a V4, není členem Mezinárodního měnového fondu.
5. Bilance zboží a služeb jsou zahrnuty v běžném účtu platební bilance.
6. Apreciace české koruny zvýší poptávku po českém zboží v zahraničí.
7. V rámci EU se používají dovozní cla pouze mezi členy EU.
8. Poměr mezi měnami, který vyjadřuje schopnost zakoupit stejný soubor statků v obou zemích, se označuje parita kurzu měny.
9. Zvýšený dovoz (ceteris paribus) podporuje ekonomický růst.
10. Přebytek platební bilance je využíván ke snížení schodku státního rozpočtu.

13. Mezinárodní souvislosti rozvoje české ekonomiky; Mezinárodní sportovní organizace a rozvoj sportu

Základní pojmy

- ✓ Ekonomická integrace
- ✓ Evropská unie
- ✓ Institucionální trojúhelník EU
- ✓ Dotace z rozpočtu EU
- ✓ Čistá pozice
- ✓ Podpora mladých lidí z rozpočtu EU
- ✓ UNESCO
- ✓ Mezinárodní sportovní organizace
- ✓ Olympiády
- ✓ Ekonomické přínosy pořádání sportovních akcí
- ✓ Pozitivní a negativní externality pořádání sportovních akcí

13. Mezinárodní souvislosti rozvoje české ekonomiky; Mezinárodní sportovní organizace a rozvoj sportu

Analytická část

- ✓ Vyhledejte čistou pozici ČR v souvislosti s členstvím v Evropské unii.
- ✓ Kolik má ČR možnost vyčerpat z fondů EU v rámci současného programovacího období.
- ✓ Jaké jsou aktuální evropské fondy, které mohou pomáhat kapitole MŠMT a rozvoji odvětví sportu.
- ✓ Vyjmenujte min. 5 mezinárodních organizací působících v oblasti sportu. Určete jejich význam pro sport.
- ✓ Vyjmenujte nejdůležitější evropské organizace pro sport. (Hobza, V., Rektořík J. a kol., 2006, s. 37-40).

13. Mezinárodní souvislosti rozvoje české ekonomiky; Mezinárodní sportovní organizace a rozvoj sportu

Praktická část

Představte si, že země pořádá letní olympijské hry. Stanovte do následující tabulky kde se to promítne jako ekonomický přínos.

Dále stanovte, co by pořadatelská země mohla považovat za příjmy a výdaje s takovou akcí spojené.

Odvětví národního hospodářství	Přínosy	Příjmy	Výdaje

13. Mezinárodní souvislosti rozvoje české ekonomiky; Mezinárodní sportovní organizace a rozvoj sportu

Test pravda/nepravda

1. Ekonomická čistá pozice ČR vůči EU je za posledních 5 let záporná.
2. ČR vstoupila do EU květen 2004 spolu s dalšími 9 státy.
3. EU pomocí strukturálních fondů podporuje investice do infrastruktury.
4. Současné programovací období tj. dlouholetý finanční rámec zahrnuje období 2022 – 2027.
5. Ústřední správní úřad ve věcech podpory sportu, turistiky a sportovní reprezentace státu se označuje jako Národní sportovní agentura.
6. Zlepšování fyzické a duševní kondice člověka lze označit jako negativní externalitu při provozování sportovní pohybové činnosti.
7. Celosvětově uznávané stanovy, kterými se musí řídit olympijské hry, se nazývají Olympijská charta.
8. Mezinárodní hokejová federace (FIH) je mezinárodní organizace sdružující národní svazy ledního hokeje.
9. Sportovní kluby na místní úrovni vlastní 90 % všech sportovních zařízení.
10. Český spolek sdružující sportovní a tělovýchovné svazy s celostátní působností se nazývá Česká unie sportu (ČUS).

Zdroje ke studiu

- BRČÁK, J., SEKERKA, B., SEVEROVÁ, L., STARÁ, D. *Makroekonomie. Makroekonomický přehled. 2. vyd.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-931-0.
- CASE, K. E., FAIR, R. C., OSTER, S. M. *Principles of macroeconomics*, 12th ed. Boston: Pearson, 207. ISBN 9781292150895.
- JUREČKA, V. *Makroekonomie 3*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0251-8.
- HOBZA, V. a J. REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, c2006, 191 s. ISBN 8086929043.
- SOUKUP, J., POŠTA, V., NESET, P., PAVELKA, T. *Makroekonomie, 3. aktual. a rozš. vyd.*. Praha: Management Press, 2018. ISBN 9788072615377.